TEOZOFIJA

ZAGREB JUGOSLAVIJA

GODINA VI. 1933. BROJ 3

Sadržaj:

Contents:

U čas kad se u krugovima Teozofskoga Društva spremalo za 1 oktobra, kojim bi se proslavio 86 rođendan,

Dr ANNIE BESANT

stigla je iz Adyara radiogramska vijest od Potpretsjednika Mr. A. P. Warrington-a da je

PRETSJEDNIK PREMINULA.

Bilo je to 20 septembra 1933. Sav svijet iskazujući poštu velikoj ličnosti odrazio je titraj Vječne Istine izviiajući osjećaje poštovanja i priznanja uzvišenoj duši što se sva predavala služenju svima i svemu budući da za nju bijaše

ISTINA — BOG.

Osnovi Krišnamurtijeva Naučanja

Priređeno po prikazu g. E. A. Wodehouse-a, objavljenom u »Star Bulletin-u«.

Nastavak.

(Prvi dio ovoga razmatranja donijeli smo u drugom broju ovoga godišta).

Od Prirode, preko Čovjeka, natrag k Životu.

U »slobodnom« Univerzumu, o kom smo govorili, savršenost stvorenoga predmeta označuje ispunjenje ili izvršenje kreativnoga akta. Prama tomu moramo sebi zamisliti, da je akt, koji je stvorio ovaj zasebni cvijet ili kamen, koji upravo držim u ruci, našao svoje ostvarenje i ispunjenje u savršenstvu ili prirodnosti toga predmeta. Isto to naravno vrijedi za sve bezbrojne »savršenosti« u Prirodi. U svakom slučaju impuls Života, koji uzrokuje utjelovljenje ili uobličenje pojedinoga predmeta, nalazi svoje smirenje u savršenom izvršenju one namjere, koju je sebi postavio. Svaka takova savršenost pretstavlja sa toga gledišta izvjesnu konačnost. Ta konačnost odgovara dovršenoj slici na stalku slikarevu.

I upravo ovdje, — ako dobro promislimo, — vidjet ćemo, što nedostaje Životu, koji je Stvaranje, iako on stvara savršeno, i što nikakova množina takovih stvaralačkih savršenosti ne može nadomjestiti. Vidjet ćemo, da ima nešta drugo, što se mora dodati savršenosti stvorenoga predmeta, da Život, koji je taj predmet stvorio, uzmogne naći potpuno metafizičko samo-ostvarenje i samo-oslobođenje. Činjenica je naime, da u samom aktu savršenoga stvaranja, nešto se od te savršenosti gubi, što je za nju isto tako bitno, kao i čistoća i sloboda, koju ta savršenost dokumentuje.

Gubitak mobilnosti.

To »nešto« je njezina **mobilnost.** Čistoća i sloboda ostaju, ali kreativni se momenat ustavlja, tako, da ono, što je u predmet ušlo kao Život, koji je Stvaranje, ostaje nakon toga u njemu ne kao Kreacija, nego kao čisto Bistvovanje. Ovdje se događa isto ono, što se događa kreativnom impulzu umjetnika-kipara, kada on uspjeva da savršeno izrazi svoju kreativnu ideju. Impuls prestaje da bude kreativan i od onoga časa postaje udahnutim »životom« ili »bićem« statue.

Poradi toga moramo uvidjeti, da savršenstvo sviju prirodnih predmeta pretstavlja za Život dvije suprotne stvari. Kao savršeno ostvarenje kreativnoga akta, mi sebi moramo zamisliti, da ono daje »kreativnu« slobodu Životu, koji ju je stvorio, no u isto vrijeme mi sebi moramo zamisliti, da to savršenstvo zadržava, ustavlja gibanje njegovo. Sve ostalo, što pripada apsolutnosti Života, ostaje i nadalje, jedino se zaustavlja onaj poriv, koji je prije tjerao na stvaranje. Budući pak, da je taj poriv najbitnija značajka Života — kao Stvaranja, to slijedi, da samim aktom, kojim Život izvršuje savršeno ostvarenje samoga sebe, on u pogledu ovoga bitnog gibanja prestaje biti on sâm.

Čežnja za uspostavom gibanja.

S ovoga gledišta svijet objektivne Manifestacije ili Priroda jest u isto vrijeme i oslobođenje i uzapćenje Života.... njegova afirmacija i negacija. U odnosu prama kreativnom procesu, koji je taj svijet stvorio, on je oslobođenje.... no kao suma savršenih predmeta, koji ostaju da postoje nakon što je savršenost bila postignuta, on je uzapćenje, jer Život koji je bio aktivan i kreativan, dok je taj svijet stvarao, sada je, da se tako izrazimo, zatvoren u svakom stvorenom predmetu, kao čisto Bivstvovanje. Budući pak, da je tako, to nam postaje jasnim, da jednostavni akt vlastite manifestacije u izvjesnom predmetu ne može pružiti konačno zadovoljenje Životu. Naprotiv, u svakom tako manifestovanom predmetu mora postojati duboka metafizička »čežnja« onoga Života, koji je u njemu zatvoren, da mu se vrati onaj izgubljeni poriv.... onaj nagon kreativnosti, koji je njegovo bitno svojstvo. Potpuno samo-ostvarenje može za nj' nastupiti samo onda, kad će on ponovo postati aktivan i kreativan.

Ponovo postignuće kreativnoga poriva.

Na bilo koji način Život mora za sebe ponovo postići onaj kreativni **élan,** kojega je stvoreni predmet uzantio, sputao. No ne samo to, nego on mora taj élan postići u onoj neograničenoj punoći i slobodi, koja pripada apsolutno kreativnom Životu. Jednom riječju: uspostaviti

se ima čista kreativnost, jer samo u tom slučaju može Život, koji je zatvoren i sputan u svijetu predmetâ, kao čisto Bivstvovanje, postati opet Život-kao-Stvaranje.

Ovdje međutim dolazimo do teške tačke našega razmatranja. Jer ako zapitamo: — Kako da to Život učini? — odgovor mora da glasi, da se izgubljeni **élan** može uspostaviti samo spomoću samoga predmeta, koji je do sada sputavao Život. Ta se uspostava izgubljenoga **élana** ne može postići na račun Manifestacije. Mi ne možemo uništiti stvoreni predmet zato, da oslobodimo Život, koji je u njemu zatvoren,... niti može Život postići svoj metafizički poriv jednostavno tako, da se povuče iz Prirode i da onda započne ponovo stvarati sav »napredak«, koji karakterizuje Stvaranje, a s druge strane, kad bi Život uvijek počimao da ponovo stvara, svako bi takovo stvaranje na koncu završilo time, da bi on bio ponovo zatvoren u svojoj vlastitoj kreaciji, čime se stvar ne bi nimalo pobolišala.

Postoji samo jedna mogućnost, a to je, da se ide napred. Život mora na svaki način siliti napred u svojem vlastitom svijetu Manifestacije i naći svoje oslobođenje na taj način, da se probije kroz ono, što je stvorio. On mora nastojati, da ponovo dođe u gibanje, da se oslobodi iz Bivstvovanja i uđe u Aktivnost, ali ne na taj način, da se povuče iz onoga, što je stvorio, nego da iz njega izađe na njegovom drugom kraju. To će pak biti moguće samo onda, ako njemu uspije da stvori takav predmet, koji ne će jednostavno kočiti i sprečavati njegovo gibanje, nego će mu dozvoliti, da teče i prođe krozanj, ili drugim riječima predmet, koji ne će biti završetak, nego samo **fokus** kreativnoga Života. Samo u tom slučaju takav će stvoreni predmet biti instrumenat, kojim će se Život moći osloboditi za daljnju kreativnu aktivnost,... samo kroz ovakav fokus moći će on da izađe iz spona svijeta koji je sâm stvorio i da onkraj njega postane ponovo kreativan.

Čovjek kao fokus.

Takav fokus nalazi Život u Čovjeku. Spomoću Čovjeka čisto se bivstvovanje ponovo oslobađa i postaje opet kreativnost i to zato, jer je samo on u Prirodi ono, što ničemu drugomu nije još uspjelo da bude, naime u isto vrijeme i objekt i subjekt. Poput Janusa ima on dva lica, s jednim on gleda natrag u Prirodu, kao objekt, a s drugim iz nje, kao subjekt. A upravo uslijed ovoga subjektiviteta on je podoban, da Život, koji je ušao u njega, kao u objekt, izvuče iz bivstvovanja u aktivnost i da se na drugoj strani ponovo kreativno izrazi. A ako kažemo, da je on u isto vrijeme i subjekt i objekt, onda to znači, da se u njemu po prvi put u Prirodi Život razvio do samosviiesti. U redoslijedu Realnost — Priroda — Čovjek, »čovjek« se nalazi na onoj tačci, gdje se Realnost uzdiže do samosvijesti i time postaje slobodna, da ponovo postane Život — kao — Stvaranje.

To je dakle značenje Čovjeka u metafizičkom odvijanju Procesa Svijeta. Taj proces je »organičan« i to zato, jer je svaki njegov stepen vitalno povezan sa drugima i jer se čitavi proces odvija uslijed duboke, unutarnje nužde.

Za Život je prirodno i neizbježno, — budući, da je on Stvaranje, — da se izrazi u Manifestaciji, a isto tako je prirodno i neizbježno, da taj Život, koji je zatvoren i sputan u savršenosti svojega vlastitog manifestovanog svijeta objekata, traži oslobođenje, time, da se probije kroz te objekte i da tako uspostavi onu mobilnost, koja je bitna karakteristika Kreativne Aktivnosti.

Budući, da je Život ono, što jest, sve se to mora dogoditi i tako u odvijanju toga vitalnog redoslijeda, svaka dionica anticipira narednu i ujedno skuplja u sebi sve ono, što je prethodilo.

Poradi toga mi sada moramo slijediti razvitak u naredni stepen, — koji je isto tako prirodan i neizbježan, kao što su bila i ova dva stepena, koje smo do sada promatrali. Vidjet ćemo, kako se završuje, ispunjuje i zaokružuje ova vječna pjesma o Životu, koji je Stvaranje.

Došli smo do Čovjeka, kao trećeg dijela velike sinteze. Preostaje nam sada da vidimo, koja je uloga, koju prema naučanju Krišnamurtijevu ima da čovjek ispuni u igri velikoga razvitka i kako je sve, što je bilo prije, sakupljeno i ispunjeno u njemu. Da nam to bude što jasnije, mi ćemo se još jednom vratiti na ono, što je bilo rečeno u nekim zadnjim odlomcima i nastojati da prikažemo nešto pobliže, što je zapravo Čovjek u svijetlu onoga, što je tamo rečeno.

Što je Čovjek?

On je u prvom redu — u svojoj konačnoj spiritualnoj jedinstvenosti — jedan od objekata u ovom svijetu »slobodne« i

»jednostavne« Manifestacije, o kojoj smo već govorili. Svaka čovječja jedinica postoji za Život, koji je Stvaranje, kao jedna od separatnih savršenosti ili prirodnosti u bezbroju takvih savršenosti, koje sačinjavaju objektivnu Prirodu. Budući pak da je on »savršenost«, on je nešta apsolutno, — stvar potpuno jedinstvena, koja poradi te svoje jedinstvenosti nadilazi svaku poredbu ili relaciju sa bilo kojom od drugih savršenosti. I sada treba samo da se sjetimo, što smo rekli o takvim kreativnim savršenostima, da vidimo, da je u svaku ovakovu živu jedinicu, upravo poradi toga, jer je ona savršena, morao ući Kreativni Život u svoj svojoj potpunosti. Prama tomu svaki je čovjek, kao predmet Prirode, savršen poradi svoje jedinstvenosti, a zbog istog toga razloga on je izraz cijeloga Života. A taj je Život, u koliko je predmet, zatvoren u Čovjeku i postoji u njemu, kao njegovo Biće. Prama tomu, kao čisti predmet, Čovjek je uvijek ono, što on upravo može da bude. Na dnu njegove prirode je apsolutni Život ili Biće, — Biće, koje je u isto vrijeme i univerzalno i jedinstveno. I to Biće možemo smatrati njegovim permanentnim kapitalom,... beskrajnim osnovnim blagom, koje mu pripada, kao čovjeku, no koje tako dugo, dok je on samo objekt, ostaje sakriveno i nepokretno.

Njegova sudbina kao subjekta.

No čovjek je ne samo objekt, nego i subjekt, a jer je subjekt, on može postati kreativan. To pak znači, da u njegovoj moći leži da povuče to sakriveno blago iz svoga Bića ili latencije i da ga ponovo stavi u cirkulaciju. A to je upravo ono, što u smislu naše formule, on ima da učini, budući, da biti kreativan ne znači ništa drugo, nego prevesti svoje najnutarnjije Biće u Aktivnost. Svaki kreativni akt ima, prama tomu, da realizira po jednu skrivenu podobnost i da u kreativnu energiju pretvori dio onoga, što on već jest. I tako dolazimo do generalizacije, da Čovjek, kao metafizičko biće, nema tek da nešto postane, jer on već jest nešta apsolutno;... on ima samo da dovede do izraza ono, što on jest,... da to oslobodi i pretvori u pokretnu silu. A konačni cilj bit će postignut onda, kad će Život, koji je u njemu, biti potpuno oslobođen i pretvoren u Kreaciju;... kad će on od apsolutnoga Bivstvovanja postati apsolutna Aktivnost. Onda će on postati **jedno sa Životom** u najpunijem i najčišćem smislu te riječi. Život, koji je Stvaranje, ostvarit će u takovu čovjeku sama sebe u svoj svojoj originalnoj čistoći, no s tom razlikom, da će taj Život sada imati razvijenu samosvijest. A sve će se to dogoditi tako, da će Čovjek pri tom naučiti kako da stvara slobodno, savršeno i sa spontanošću bez napora, to jest onako, kako to čini Život u svojoj vlastitoj prvobitnoj manifestaciji u Prirodi.

Prama tomu svrha i cilj svakoga čovjeka jest, da postane **apsolutni Život, koji je Stvaranje.** Postavši to, on će završiti krug svojega životnog procesa i vratiti se u dom Oca svojega, iz kojega je nekoć izašao. Sada treba samo da razjasnimo, što znači riječ »stvaranje« u vezi sa ovim, što je gore rečeno. Što se razumijeva pod tim, kad se kaže, da Čovjek »stvara«?

Čovjekovo Stvaranje.

Kreativnost Čovjekova nije jednaka sa kreativnošću Života, koji djeluje u Prirodi i to zato, jer ona djeluje u suprotnom smjeru. Tu promjenu smjera nalazimo kod svakog kružnog gibanja. Gibanje na jednoj tačci kruga događa se u suprotnom smjeru od gibanja na protivnom dijelu kruga iako je svaki dio kruga samo nastavak drugoga. Prvotno stvaranje sastojalo se u tom, da se Život razdijelio u beskrajnu mnogostrukost manifestovanoga Univerzuma. Smjer toga stvaranja možemo prama tomu označiti tako, da kažemo, da ono počima od Života i svršava u objektu, jer objekt pretstavlja potpuno ostvarenje onoga, što se tim stvaranjem htjelo postići. Ali sada nastupa promjena. Objekt postaje kreativnim subjektom i time ono, što je bilo završetak jednog kreativnoga procesa, postaje početkom novoga. Ono, što je izašlo iz Života i našlo svoj svršetak i svoje ostvarenje u objektu, sada polazi iz objekta (koji se pretvorio u subjekt) i nalazi svoj svršetak i ostvarenje... gdje? Očevidno samo u Životu!

Nova kreativnost svršava u Životu, kao što je prijašnja počela u Životu. No ta kreativnost nema sada da stvara objekte, nego sâm Život. A kako može ona da »stvara« Život? Posve jednostavno na taj način, da ga ponovo otkriva. Njezina je zadaća, da kreativno obrađuje objekte, koji zajedno čine okolinu Čovjeka, a među kojima se, naravno, nalaze i ostali ljudi. Na taj način ona će ih izvući iz njihove prividne objektivnosti i ponovo stvo-

riti iz njih ono, što oni zapravo jesu, to jest: — izraz samoga Života. A time je samo na drugi način rečeno, da ta nova kreativnost ima da ih opet privede do njihove originalne i fundamentalne realnosti; .... ona mora da otkrije njihovo pravo značenje. **Život, nakon što je prošao kroz Čovjeka, mora ponovo biti uzančen u granice značenja.** Sve, što je ušlo u objekt prigodom prvotnog akta jednostavne kreacije — i što ga je učinilo jedinstvenim savršenstvom ili prirodnošću, to jest onim, što jest, — mora se sada ponovo zadobiti i vratiti svojem Izvoru i to spomoću procesa, koji će razotkriti njegovo značenje.

Kreativna interpretacija.

I tako »kreacija«, kada se javlja u Čovjeku, postaje ono, što se ispravnije može nazvati »kreativnom interpretacijom«. Takva kreacija ne poremećuje Prirodni Red, niti ga uvećava. Ona ga samo transformira time, da ga skroz i skroz raspali značenjem i da ga kreativno okiti vrijednošću, koja skrivena u njemu već postoji. Ako sebi zamislimo umjetnika, koji je radeći pod utjecajem nekog božanstvenog automatizma, stvorio bezbroj remek-djela, a da i ne zna za to, i koji se onda budi usred svojih djela i pomalo upoznaje njihovu čudesnu ljepotu, kao i sposobnosti svojega vlastitog genija, — onda imamo približno sliku onoga, što se događa u Životu, kada se budi do samosvijesti u Čovjeku. U prvotnoj kreaciji — to jest u stvaranju svijeta odijeljenih savršenosti i jedinstvenosti, — koji svijet smo nazvali Svijetom jednostavne Manifestacije, — Život je stvarao savršeno, jer kao Život nije mogao stvarati drugačije, ali njegovo umijeće bilo je nesvjesno,... ono je bilo prirodno i spontano, kao što je pupanje lišća na drvetu. I tako — premda su ljepota i savršenost postojale, one su bile bez značenja, jer nije bilo svjesnoga uma, koji bi ih mogao zamijeniti i cijeniti, ali čim se pojavi inteligencija, koja je podobna, da razumije i cijeni ovo bogatstvo savršenstva, cijeli se taj Univerzum objekata mijenja. U tom momentu, — da se tako izrazimo, — cijela se manifestacija zasja u svojoj nutrinji. Svaka stvar ostaje kao objekt ono, što jest, ali ipak sve se bitno mijenja, jer sve dobiva svoju vrijednost i značenje. I sada tek za život počima prava ekstaza stvaranja, koja je blaženstvo kreativnog otkrića samoga sebe.

Okrenuto stvaranje.

U takovo dakle okrenuto stvaranje Život se oslobađa, kada je — stvorivši konačno objekt, koji je i subjekt — utekao kroz tako stvoreni fokus iz stega mirnoga Bivstvovanja i našao se na drugoj strani u carstvu novoga stvaranja — stvaranja, koje raščinja svaku nit u radionici Manifestacije i pretvara je u zlatnu žicu značenja. Pisac knjige postaje njenim čitaocem. Skladatelj pjesme postaje njenim pjevačem. Priroda prestaje da bude svijetom samih objekata i otkriva se, kao riznica neizmjernoga blaga značenja. A prodirući do toga blaga značenja, Život dolazi do spoznaje samoga sebe. Ako dakle tražimo formulu, kojom bismo mogli definirati Čovjekovo mjesto i funkciju u svjetskom procesu, ona bi od prilike glasila ovako:

> **Čovjek, u organskoj sintezi Čovjeka, Prirode i Realnosti, je živi instrumenat, spomoću kojega Život, koji je Stvaranje, — dovinuvši se do samosvijesti, — spoznaje sâm sebe kreativnom interpretacijom svojih vlastitih djela.**

Svaki individuum kao fokuš kreacije.

A kad govorimo o »Čovjeku«, onda ne mislimo na Čovjeka u apstraktnom smislu, niti na čovječanstvo, kao ukupni pojam sviju ljudi, nego na svakog pojedinog pripadnika ljudske rase. Jer kreativna interpretacija, koju Život vrši u Čovjeku, vrši se najednako u svakom pojedinom individuu. Svaki čovjek ima da u svoje vrijeme bude fokus za taj veliki proces otkrića samoga sebe.

Cilj.

Konačni cilj će se postignuti onda, kad će Životni kreativni princip spomoću svake ljudske samosvijesti stvarati sa apsolutnom savršenošću i bez najmanjeg napora, kako to odgovara njegovu pravom slobodnom stanju, to jest, kada u cijelom beskrajnom manifestovanom Univerzumu ne će ostati ništa, što Život ne bi mogao odmah i sa apsolutnom sigurnošću izraziti u obliku konačne istine i pravoga značenja. U tom konačnom ispunjenju individuum postaje jedno sa Životom, jer u tom slučaju cijelo se njegovo biće pretvara u čistu kreativnu aktivnost. A kad to bude ostvareno onda tri komponente naše sinteze ne će više biti rastavljene, nego će biti skupljene i spojene u jedno. Jer Život interpretirajući Prirodu, zahtieva ju za sebe; ovo dvoje se ujedinjuje i ulazi u or-

ganičku samo-identičnost. I samim tim procesom ono »Ja«, u kojem se ta interpretacija razvila, upoznaje sebe u tom konačnom ispunjenju, kao »Ja« Života. Na kraju velikog kozmičkog procesa stoji Čovjek, koji je sebe spoznao kao Kreativni Život i za koga je Priroda živi organizam, komu on treba da da svoju dušu. Svatko u ovoj veličanstvenoj iluminaciji obuhvaća u sebi sve ostale individualnosti. Za svakoga je čitavi Univerzum njegovo »Ja«.

Svaka je interpretacija jedinstvena.

Pa zar je onda ovaj proces samospoznaje identičan za sve? Zar svaki ljudski individuum ponavlja iskustva sviju ostalih individua? Ne! Jer, budući da je svaki individuum po svojoj biti jedinstven, to i interpretacija, kojoj on služi kao instrumenat, uzima na sebe značajku te jedinstvenosti. Poradi toga je svako takovo ponovo otkriće sebe u Čovjeku novo iskustvo, za Život. Knjiga se čita milijune puta, ali svaki put u nekom drugom jeziku. Život, koji je izašao kao čista kreacija, vraća se sâm sebi kao Značenje, i to u onoliko različitih izraza, koliko ima živih jedinica u čovječanstvu.

Beskrajno stvaranje.

I tako to mora da bude, jer podobnost ovakovog neodređenog umnožavanja sebe bila je od prvog početka usađena u cijelu ideju Života, koji je Stvaranje. Takav Život, koji je osim toga i beskrajan, mora nužno i u svom stvaranju da bude beskrajan. On mora da se umnožava bez prestanka i tomu procesu metafizički nema kraja. Stvorivši iz sebe beskonačnu množinu jedinstvenosti, koje sačinjavaju univerzum jednostavne Manifestacije, on se ne može ovdje zaustaviti .Svaka od ovih jedinstvenosti mora u svoje vrijeme postati središtem, iz kojega će da počne cijeli kreativni proces iznova. Međutim nije dovoljno, da ovakovo novo stvaranje bude samo numerički dodatak staromu; ono mora po svojoj vrsti biti nešto posve novo. Na taj način ovo umnožavanje nije samo kvantitativno, nego i kvalitativno i ono se mora uvijek događati — duž cijele vječnosti, što je moguće samo tako, jer jednostavna Manifestacija nikad ne prestaje. Stvaranje objekata se uvijek obnavlja i popunjuje i svaki od tih objekata mora prije ili kasnije biti nagnan do tačke, gdje on postaje subjektom, jer taj nagon je prirođen samom životu. I tako se moraju javljati uvijek novi fokusi, a svaki od njih u čistoći svoje jedinstvenosti otvara Životu novu mogućnost otkrivanja samoga sebe. Pred nama se dakle otkriva misterij Kreativnog Života, koji se beskonačno umnožava, a pri tom ostaje vječno isti.

*

Posljednji odlomci našega razmatranja odveli su nas u prilično visoke i apstraktne sfere, no princip, držimo, da je jasan. Funkcija je svakog ljudskoga stvora, da ponovo stvara univerzum oko sebe u izrazima njegova živog značenja sve dotle, dok ga ne shvati i osjeti u onoj čistoći i punoći značenja, koje on ima za sâm Život. A kad to postane podoban, on postaje jedno sa Životom, jer onda se u njemu u punoj svijesti uspostavlja onaj jednostavni odnos prama cijelomu svijetu manifestovanih objekata, koji je, iako nesvijesno, bio odnos samoga Života, dok ih je stvarao. Oko Života će progledati, kad on bude vidio; Srce Života će zakucati, kad njegovo bude zakucalo. A to je nešto, što svako mora učiniti sâm za sebe, jer time, što je jedinstven niko mu ne može da pomogne. On mora pružiti svoju jedinstvenost Životu, kao što Život pruža svoju univerzalnost njemu. On može da istinito interpretira tek onda, kad potpuno i beskompromisno postane on sâm.

Konačna riječ.

I tako vidimo, da u svijetlu naše formule o Životu, koji je Stvaranje, u višem ili spiritualnom životu Čovjeka mora se sve izraziti kreativno,.... izrazima ponovog stvaranja ili interpretacije. Konačna riječ u životu Duha, nije **biti** u smislu pasivnog Bivstvovanja. Ona je **činiti, stvarati.** Čovjek **jest** u svom svakdašnjem životu podobnost za kreativnu interpretaciju, koju je on podoban da vrši. Njegov svijet **jest** u svakom momentu stepen i vrst značenja, koje je on podoban, da u njemu nađe. U usavršenju njegove nove kreativnosti leži dakle ne samo usavršenje njega samoga, nego ono njegovoga svijeta. A jedno i drugo će postići svoje savršenstvo, kad će Čovjek bez napora i sa spontanom sigurnošću moći vratiti cijeli univerzum Manifestacije, kako se on u pojedinom momentu njemu prikazuje, u beskonačnu dubljinu i bogatstvo njegove konačne Ljepote i Istine.

U tom savršenstvu kreativnoga razumijevanja i osjećaja leži konačna samospoznaja Čovjeka, kao spiritualnog bića.

Pa ipak — iako konačna, ona ipak nije konac, nego prije početak. Jer tek onda, kad Čovjek ovako postane živi princip čiste interpretacije i kad Život-Kreacija teče slobodno kroz njega, a Život-Značenje leži pred njim kao otvorena knjiga — tek onda će on ostvariti svoje potpuno metafizičko Čovještvo i ući u svoj pravi život u organičkoj sintezi Realnosti, Prirode i Čovjeka. • Prama naučanju Krišnamurtija Čovjek postaje metafizički »Čovjek« tek onda, kad postane Životom.

*

Time završujemo ovaj prikaz, koji će, nadamo se, biti od velike koristi onima, koji se zanimaju za naučanje Krišnamurtijevo, jer će im omogućiti, da bar donekle shvate ono, što Krišnamurti misli, kad govori o Jedinstvu sa Životom, pa o Jedinstvenosti, Vječnom Stvaranju i t. d.

C. W. Leadbeater: SVIJET U NEVOLJI

i kako Teozofi misle da mu se može pomoći

(Drugo predavanje održano 24. decembra 1932. za vrijeme Godišnje Skupštine u Adyaru. Vidi Teozofija 1933. br. 2)

Sa svim se slažem što je govornik prije mene tako rječito iznio. Pitanje što nam se stavilo javlja se u tom, šta ima Teozofija da pruži kao lijek posaonim prilikama danas u svijetu, za koje je bez svake sumnje da ne zadovoljuju.

Možda bi u tu svrhu bilo bolje da sami sebi najprije definujete tačno, šta vi smatrate Teozofijom. Pokašto dolaze ljudi — stranci — te pripitkuju: »Ta šta je ta Teozofija? Da li je to filozofija.... ili religija,... ili znanost? Ako pokušate da odgovorite, valja da kažete: »Ne, Teozofija nije nijedno od toga zasebno, već ih obujimlje sve.« Ako Vas se pita: »Koji su ciljevi Teozofskoga Društva?«, Odgovor na to dosta je jasan. Prvi od Ciljeva jeste: »da se razvije jezgra Univerzalnoga Bratstva«, a to je možda onaj jedini koji nam je sada na umu.

No nitko ne smije misliti, da se Teozofija nameće članovima Društva. Nitko ih ne ispituje u što vjeruju, jer to je njihova stvar, nipošto naša. Traži se od njih da rade za Bratstvo u bilo kojem smjeru, jer ima vrlo mnogo puteva da se radi za Bratstvo. Prama tome, dakle, ako se pita: »Kojim se stavom izražava Teozofija?« uzvraćamo: »To je sustav, sistem, ali se ni od kojega člana, koji se pridruži Društvu da radi za Bratstvo, ne očekuje da vjeruje u sve u što vjeruju drugi. Ima u nas izvjesni skup zajedničkih mišljenja koji su se iskristalizovali u sistem umovanja, filozofije. Teozofija je filozofija, budući da nam kazuje o sastavnom sadržaju, shemi stvari. Ona je religija, budući da iznosi smisao života i pokazuje nam smjer kojim, kad čovjek krene u saglasju sa naziranjem pojedinih Rishia i Učitelja svijeta, može da dosegne pravi stepen napretka, uz uvjet da svoje mišljenje upravi na dušu, a ne samo na tijelo. U tom pogledu ona je izrazito nematerijalistička«.

Da li je nauka? Da, svakako, ona uključuje znanost u svoje područje. Ja bih dodao da je ona znanost širega pogleda, negoli je sustav koji obično označujemo, tim imenom. Nauka donosi uglavnom uzevši otkrića sa fizikalnoga gledišta u pogledu pojava koji nas okružuju na tom globu. U astronomiji proučavamo daleke svjetove, ali za znanost odlučne su činjenice na fizičkoj razini, prama kojima ona donosi svoje zaključke. Ona doduše uključuje i razmišljanje o značenju pojava, ali osigurava izjavu da sve što iznosi mora da se temelji na promatranju, opažanju i eksperimentu.

U Teozofiji proširujemo ovo stajalište i pothvaćamo se eksperimentovanja kojim se obujimlju više razine svijeta. Ja lično ne volim uopće da govorim o »drugim svjetovima«. Upravo sada se čuje da se religijskim izlaganjima skreće pažnja drugim svjetovima i ističe da je život što ga proživljujemo ovdje priprava za vječni život u višim svjetovima. Mislim da bih mogao ovu tvrdnju da izrazim malo drugačije. Ponajprije ima beskrajni život, i taj život u nama svima — u drveću, životinjama, ljudima, snažnim pećinama — je Božanski Život. Ima samo Jedan Veliki Život. Svaki nas izdjelava, prama tomu, samo vrlo neznatni dijelak toga Života; pa budući da to tako ispunjamo, potrebno je da od vremena do vremena sidemo u fizičku razinu, da naučimo izvjesne stvari

što su s tim u vezi te razvijemo u tu svrhu određene podobnosti, a to je izvjesni dio uzgajanja. Svaki od nas proživljuje taj beskrajni život sada, a naš udio u toj igri svakako će utjecati na naš napredak s obzirom na taj Život.

Ne smijemo da prezremo fizički život ovdje, ili da mu okrenemo leđa; ovo fizičko je područje za naše uvježbavanje. Ja bih gledao fizičku razinu kao školu i to prilično neugodnu, neprijatnu školu, u koju vi, Duša, Ego, imate da siđete pokašto, budući da postoje izvjesne zadaće, lekcije, koje se mogu da riješe jedino ovdje dolje. Usvajam u cijelosti da su one samo neznatni dio sviju znjanja i snage, koju ćete imati da je sebi pribavite. Oni drugi svjetovi — nazovimo ih višim dijelom ovoga svijeta — su daleko važniji, ali jednako tako podvrženi zakonima Prirode, te je potrebno da, našavši se u tom stanju razvitka, siđemo u ovu fizičku razinu i živimo ovdje. Mogli biste primijetiti nato, rađ je ne; to nema ništa zajedničko sa tvari. To je sastavni sadržaj, shema svega.

Šta bismo pretpostavili, koju vrst života proživljujemo? Ima silno mnogo različnosti u tom već prama opsegu znanja što ga čovjek posjeduje s obzirom na potpunost života. Kad bi ljudi samo pojmili, kako Vam je izloženo upravo sada, da je život tvar Duše, te da valja našu pažnju ovdje dolje skrenuti smjerom za dobro Duši onda, iako se nalazite u fizičkomu tijelu, ne treba da griješite živući jedino za nj. Morate da uzmete na um, koliko mnogo od te Duše, od velike Božanske Cjeline, Potpunosti, možete da izrazite ovdje dolje. Sve religijske ispovijesti imaju u svojim naučanjima mnogo od tih tačaka, a ja bih rekao da su one kao različita odjeljenja u nekoj školi, U jednom ste da naučite crtanje, u drugom za matematiku, u nekom opet da upoznate jezike, itd. Prama tomu prolazili ste redom rađajući se u različitim rasama i religijama, da se izgladi i zaobli Vaš značaj, te da upoznate sve strane nekih od tih izvjesnih golemih istina.

Sve velike religije podudaraju se u izvjesnim stvarima, pojedinostima. Da li je Teozofija religija? Da, ali bismo konačno morali da kažemo o njoj da je osnov na kojem počivaju sve religije. Prama svojem imenu ona privodi nastojanju oko proučavanja Božanske Mudrosti. Bog, ma kojim Ga imenom nazivali, je Znanje, budući da je u Njem sadržano sve. Ma kako se mi nalazili daleko od toga, to ćemo se većma moći da približimo tomu Znanju, što će se naše djelovanje bezuvjetno jače uskladiti sa Zakonom što upravlja svime.

Kad govorimo o Zakonu, morate da se opomenete, da ima tu golema razlika između zakona božanskih i ovih naših, što ih je priredio čovjek. Zakoni neke zemlje su nastali prama gledištu da oni posluže boljitku naroda dotičnoga područja kao cjeline, ili bi barem trebalo da su izrađeni prama tome; ali oni su samo izražaj mišljenja nekih pojedinaca, koji ih pripremaju u tu svrhu da budu najboljim sredstvom spomoću kojega se udešava vladanje u toj zemlji, i pomaže narodu da kreće naprijed; svakako da ima takovih mnogo putova i mnogo gledišta. A zar ne opažate da su zakoni Prirode nešta temeljito različito? Uzmite zakon teže ili gravitacije. Ništa što izreknete ili pomislite ne mijenja ni najmanje zakon teže. Svakako da mu se može opirati izvjesno vrijeme; uzmete li nešta u ruku i to zadržite, odoljevate zakonu gravitacije; ali kad ispustite, ono će pasti. Zakoni prirode neprekidno rade, i prama tomu valja da sebe priravnate, da život svoj udesite te bude u saglasju sa zakonima.

Uzmognete li ovu misao da sačuvate sebi jasnom, onda je veliki zakon, recimo Karma, na primjer, jednako tako nepromjenljiv kao i gravitacija, upravo je tako iznad vaših sićušnih bojazni i iskušenja kao ovaj, prama čemu biste onda razabrali da tu nema nikakove svrhe opirati se Božanskom Zakonu. Na vama je da prama tomu udesite svoj život. Jedno je što Teozofsko Društvo naročito napominje, a to je da se proučava zakon prama tomu kako se on očituje na drugim razinama osim na fizičkoj. Znanost nam je korisna, ali ne zaboravite da ima tu i drugih razina uz one što ih proučavanjem moderna nauka pruža na razmišljanje; proučite li ih, manje će vam se potkrasti greški na ovoj razini.

Kako da se sve to primijeni na nevolju u svijetu? Teozofija uči vrlo mnogo više o svijetu kao cjelini — ne upućuje jedino na fizičku razinu, već na astralni, mentalni, kauzalni svijet, itd. Ona donosi u svom naučanju ono što će vrlo da promijeni i modifikuje naš stav i naziranje, a prama tomu i naše djelovanje. Kako je rečeno vrlo ispravno, sve su iznesene vrsti lijekova — riješenje na polju finansijskom. Vi možete da budete »za« i »protiv« zlatnoga važenja. Predlozi su donešeni da se omogući stvaranje veće množine novaca, te da bi se time mogla stvarati najrazličitija čudesa. Ne razumijem se u finansije,

ali mi se čini da je novac uvijek ovisan o vjeresiji. Možete da izdate ček, ali ko će vam ga da prihvati? Da, hoće u vašem mjestu, u vašoj zemlji, gdje će kazati: »Vas poznajemo«. Nije li isto tako sa zlatom? Zašto se ne pouzdavamo u zlato? Budući da držimo da će zlato neprekinuto priticati, jer je zlato stalna, plemenita kovina, nešta solidno, što možemo uhvatiti svojom rukom.

No počekajte časak. Ovih će se dana javiti ponovo oživjela Alkemija, te će biti moguće praviti zlato; pa ako je zlato tako poznato kao olovo, u čemu je vaša zlatna valuta? Štaviše i otkriće velikoga zlatnog rudnika smjesta će sniziti vrijednosti zlatu. Sve je ovisno o povjerenju jednih prama drugima. To je ono, zašto Teozofija ima tu nešta da pruži.

U zadnje se doba mnogo raspravljalo u tom, koji je oblik vladavine najbolji za ljude, da li da je to apsolutna monarhija ili ustavna monarhija sa Parlamentom. Riječ »Parlamenat« znači pričanje, a parlamenti to i čine u tolikom stepenu, da se može vrlo malo da obavi poslova. Tu se beskrajno trati vrijeme. Često puta me se vrlo dojmile silne prednosti apsolutne vladavine. Kad apsolutni monarh nešta odluči, to je svršeno; tu nema više raspravljanja o tom, ali u našim parlamentima teško je doći do toga da se neki posao vrši prije godinu, dvije.

Šta uistinu probija iz historije, jeste to, da ima li sklonosti, dobre volje u ljudima, ako svi kreću sve smjerom da bude za dobro Države, nipošto za pojedinca, onda će svaki oblik vladavine da odgovori. Sama puka forma je daleko manje odlučna od dobre volje ljudi, koji imaju da je provode i primjenjuju. Naišao sam na slučajeve gdje su se pod najplemenitijom vladom na svijetu počinjale nedaće i ispoljavala pokvarenost, budući da je vladavinsko tijelo bilo samo na papiru, a ljudi što su primjenjivali zakone, vršili su tu dužnost sebeznalo, a ne u smislu da bude za dobro cjeline. Oblik je dakle daleko manje važan od dobre volje ljudi.

Prama tomu, kako su kazali oni veći od nas, problem svijeta je problem pojedinca. Uzmognete li pravo priravnati sebe, onda će gotovo svaki sistem da zadovolji; ali bi svakako bilo bolje da uvodite, ako je moguće, nešta jednostavno.

Sada o finansijskoj nevolji, o opreci između rada i kapitala, između pojedinih zemalja, i tako dalje. O svakoj toj stvari mnogo bi se moglo da iznosi sa obiju strana, a put što privodi rješenju problema je u tom da se s jedne i s druge strane prilazi na prijateljski način. Zašto ljudi ne dolaze jedni drugima? Budući da nemaju povjerenja jedni u druge. Svako je sebi svijestan da ima u sebi neku množinu sebeznanja, te on daje vjeresiju ili što slično drugomu pod istim takovim uvjetima veleći: »Poznajem to u suštinu, te mislim da bih našao koga, ali sam siguran da i on hoće da nade svoj probitak, stoga ću na sve, što će predlagati, odgovarati sa: Ne«.

Kad bi oni prilazili sebi uistinu samo prijateljski i bratski, svaki bi, što je sasvim prirodno, želio da iznese svoj slučaj, ali bi kazao: »Želio bih da čujem i vaše mišljenje, pa da onda nađemo nekoga da o tom rasudi«.

Tako upravo nastoji da radi Društvo Naroda. Neke su zemlje umjele već u prošlosti tako mudro da rade. Opominjem se velike zavade između Engleske i Udruženik Država Američkih poradi nekoga broda koji je nanio štetu Američkoj mornarici za vrijeme Civilnoga Građanskoga rata. Na svoju sreću obe su zemlje izrazile saglasje da neko treći provede arbitražu za njih, te su u tu svrhu odabrale Vladara Brazilije, koji se silno trudio da prikupi dokaze. On je izrekao presudu da Engleska plati izvjesnu podmirbu od otprilike tri milijuna funti, mislim. Svakako da su Englezi mrmljali malo, ali su platili. Uzmimo da su se namjesto toga zaratili, mislite li da bi jedna ili druga strana jeftinije prošla od tri stotine milijuna funti, ili još gore?

Ako naučite nešta o višim planovima ili razinama, vidjećete da nema toga što bi bilo vrijedno prepirke. Kad se raspra riješi ma na koji bilo način za svaki je gotovo slučaj bolje od borbe. Ima doduše nekih slučajeva, kad narodi moraju da vojuju, kao što to reče Sri Krishna Arjuni: »Toga radi bori se, O Bharata«. Ima, dakle, takovih slučajeva, ali ponajprije valja nastojati oko rješenja svima drugim metodama. I prama tomu držao bih da je u svima sporovima prva stvar da se dođe do istinito bratskog odnosa u pogledu predmeta, a onda ma kako ispalo rješenje, dotični će se snaći.

Ne mogu kazati koji je najbolji put da se uklone finansijske teškoće; za to nam treba finansijskih vieštaka. Kazati pak možemo to: da uskratimo li povjerenje jedan drugomu, nećemo doći ni do kojega pravog rješenja. Ima ih koji gladuju: ako bismo mogli da dođemo zajedno pa da kažemo: »To ne smije da bude, to se

mora urediti«, i ako se svi saglase s tim da se promijeni, gladi bi nestalo. Vjerujem vrlo u ljudski razum; on bi mogao da riješi sve o čem se prepire, kad bi se samo ljudi htjeli da približe jedni drugima u bratskom odnosu. Toliko mnogo ima ljudi koji pomišljaju kako da se nagode na svoj vlastiti način.

To je ono nešta veliko što ima Teozafija da vam kaže svima — **imajte bratskog osjećaja, — imajte Bratskosti!** S obzirom na finansijsko pitanje, imali biste radije da pogledate, kako se to načelo da primijeni. O kapitalu i radu — takoder bi se imalo s obiju strana mnogo da kaže. Teozofija vam savjetuje ovo: **Približujte se ljudima u bratskom duhu!** Sigurno je da će zajednički mozak čovječanstva biti dovoljno mudar, da nade put. U prvom redu zadite u okvir uma Cjeline što više možete, te ne pomišljajte na sebe, sebe, sebe duž čitavo vrijeme, nemajte na umu samo ja, ja, ja duž svo vrijeme.

Uzmite naum da ne kažem: to je sve vaša greška. To nije ni greška svega svijeta. Ljudi su se vrlo lagano ispeli iz carstva životinja u carstvo ljudi, a onda u ono što nazivljemo »više razvijeni život«. Razvijali su individujska svojstva duž svo vrijeme, otkako su ostavili carstvo životinja. Individuum bio je tada slabašan, te je morao ojačati. Stoga je morao mnogo da misli o sebi. Ne protivi se zakonu da divljak ispoljava sebičje, **ali se protivi zakonu da vi budete sebeznali.** Isprva ima čovjek da se bori, dok izgradi jaki centar, ili će od njega biti inače malo koristi u daljoj evoluciji njegovoj. Nije toliko do toga što bi sebičnjaci bili na krivom putu, već što nisu savremeni. Još nisu dokučili da se nalazimo na zavoju što se izdiže prama Jedinstvu. Ako to uoče, vrlo mnogo tih teškoća će se ukloniti brzo i riješiti uspješno. Bude li svako prilazio s dobrom voljom, saglasje je postignuto.

To mislim da je naš Teozofski doprinos. Nipošto sebi ne prisvajamo da bismo mogli da riješimo sve detalje tih stvari, ali ističemo: Morate da započnete mijenjajući svoj duh, da donosite razumijevanje za to **da smo svi jedno u zbilji**, pa stoga kad se borite protiv svoga bližnjega i druga, borba je upravljena prama vama samima, budući da je svo čovječanstvo jedno, i treba da je izražaj Veličanstva Logosova Ovoga Sistema, ... Onoga Bića, što je Jedno, Jedinstveno **Ja**. Spoznamo li to uistinu, potpuno, iščeznuće nam sve naše lokalne teškoće. Dajte da u svemu krenemo smjerom prama Bratstvu, i da u tom smislu pomažemo, koliko najviše možemo; tada ćemo doprinijeti svoj udio u rješenju ovih zadataka i problema svijeta. Ne bih se usudio da donosim prijedloge u pogledu detalja; duh koji neka tu zavlada u svemu, to je ono bitno, a ovdje može Teozofija da govori.

Uglavite najprije ono što želite da ovršite, što je dobro za napredak čitavoga svijeta; te se opomenite da je svaki vaš dio toga i da odgovara za onaj malen dijelak, ma gdje se on nalazio. Ma gdje bili, niste tamo tek pukim slučajem; postavilo vas se tamo, budući da je to ono što ste sami zaslužili i što tamo možete najvećma da uznapredujete lično. Evolucija, kako znate, djeluje za dobro, boljitak sviju«. Bog ima nacrt, plan«, reće Veliki Jedan prije malo vremena, »a taj je plan evolucija«. Ona ne uključuje samo razvoj čitavoga svijeta, već takoder i svakoga individua, svakoga pojedinog lica u njemu. Svi mi smo dijelovi Velikoga Plana, i duž svo vrijeme pružaju nam se prilike za napredovanje. Mi možemo da ih iskorišćujemo, ili da ih ostavljamo. Mnogi ljudi promašuju ih u najviše slučajeva poradi toga što ih ne vide. Oni izmedu nas koji su godinama dolazili do otkrića znaju izvjesne stvari, koje im služe za dokaz da ima Jedinstvo sviju života, te možemo stoga kazati sasvim pouzdano: da napredak čovječanstva biva smjerom izdizanja, neprekinuto naprijed, te prama tomu moramo nastojati oko toga, da ga u svakom času i promičemo u svima njegovim smjerovima. Ne smijemo nikada smetnuti s uma da svaki od nas ima svoju ulogu, te je mora da odigra nipošto samo sebe radi, već poradi svijeta, budući da je svaki pojedini samo neznatna žbica, vijak u toj golemoj mašineriji. Mnogo ste čuli o onoj naročitoj svojstvenosti individujskoj. Apsolutno je istinito da je svaki pojedini posve različit od sviju ostalih; on ima da razvije sebe i da prinese svoj udio djelu. Pogriješi li djelo ne napreduje, kako bi to moglo.

Za me je najosnovnije to: Privedite sebe u pravi odnos; priravnavši ćud svoju učite sve što možete zato, da razumijete osnovni nacrt; te da poradite u saglasju s njim. Moderna je nauka otkrila značajne stvari na polju zdravstva, higijene. Bilo bi neuputno da se ne svrati pažnja na to: zacijelo je vrlo omeden onaj čovjek koji zna za njih, a ne priravnava sebe prama tomu. To upravo tako vrijedi i s obzirom na više stvari. Posjedujete li više znanje,

bilo bi očito ludo, kad ne biste prama tomu i radili. **Naglašujte Bratstvo u svakom slučaju gdje možete, i nastojte na svaki način da utihnete raspre. Ublažujte sve; pokrećite uvijek sve smjerom smirenja i razumijevanja.**

Kazali su mi da postoje upravo sada raspre između Muhamedanaca i Hindujaca; a zašto, za Boga? Zar ne može svako da služi svomu vlastitom Božanstvu, na svoj vlastiti način? Ako drugi čini nešta što vi ne volite, ostavite ga da ide svojim putem; ne nastojte da ga silite na nešta svoje. **Uvijek Bratstvo; na početku, u sredini i na svršetku!**

Što više proučavate to pitanje, to više ćete razabrati da je pravi zakon socijalnom druževnom životu zakon ljubavi, i zakon slobode, zakon svakoga za sve i sviju za svakoga; da je zlatno pravilo ćudoređa, zlatni zakon moralni ujedno i zlatni zakon nauke o imutku; da najviši izražaj religijske istine uključuje najšire generalizovanje političke ekonomije.

Henry George.

Živite po Zakonu, koji je ljubav

Znate, što se od vas zahtjeva: provedite u djelo ono, što smo vas naučali.

Uvijek činite ono najviše, što ste podobni da učinite.

Ne zaboravite nikada, da će vas stići karma svega onoga, što radite, pa ako se ogriješite o bilo koju stvar, što vas se naučalo, morat ćete snositi posljedice.

Sve vaše nastojanje ima služiti cilju, da se pomogne evolucija i da se omogući izraz svijetla i ljubavi.

Nijedan napor ne će biti uzaludan, koji će imati za svrhu, da se unapredi evolucija u smjeru Svijetla Istine.

Budite spremni, da Nam služite, jer služeći Nama, vi ćete se sve više približavati Našoj mudrosti i Našoj ljubavi.

Nastojte da razumite Zakon i onda radite po njemu i živite u skladu s njim, upotrebljujući ga za svoj razvitak.

Upoznajte snagu života i ljepotu ljubavi.

Slijedite glas srca i ne obazirite se na posljedice.

Pretstavite sebi svoju glavu, srce i ruke, kao Trojstvo u sebi, pa ne ćete nikada pogrešiti, dokgod će ovo troje raditi kao jedno.

Ne trošite svoje vrijeme nikad više na sitne i bezvrijedne stvari.

Ne trošite svoju snagu zato da ojačate stvari za koje znate, da leže između vas i punijeg izraza vašega pravoga Bića.

Zaboravite male stvari, pa ćete biti podobni da shvatite veće istine.

Stvorite potpuno novi način mišljenja i djelovanja i činite samo ono, što se dolikuje Našem učeniku, da čini.

Živite po Našem Zakonu, koji je Ljubav;... sve ostalo će doći samo po sebi.

DRUŠTVENE VIJESTI

Za vrijeme od 28 septembra do uključivo 4 oktobra, duž nedjelju dana, zaželjelo je J. T. D. kao Sekcija Teozofskoga Društva da se različitim sastancima i priredbama opomene svoga Pretsjednika gospode Dr Annie Besant i da na taj način što dostojnije proslavi njen 86. rođendan. Kako je pak 20 septembra stigla vijest da je taj dan Dr A. Besant preminula, promijenilo je ton zakazanim priredbama u komemoracijsku slavu »Najvećem Služitelju«. Prva je vijest, koju je donijela s. gospođa Milena Šišić porukom primljenom telefonski iz Pariza, predana javnosti prigodom sastanka kruga »Istine« u srijedu 20 septembra oko 19 i po sati. »Dr Annie Besant — Istina« bilo je prvo opijelo što ga je J. T. D. riječju s. Jelisave Vávra krenulo odru ljubljenoj svojoj Majci — Pretsjedniku poprativši ga naredni dan brzojavom u Adyar: »Uvijek zahvalnom ljubavi za Slavu Pretsjedničina života«, da nas vedrina pogleda u Svijetlo Istine nade uz Duh njezin zauvijek.

Da se ovrši sastanak prama novinskoj obavijesti br. Pavao Kachnič održao je predavanje o »Teozofiji u svakidašnjem životu«. Spontani ovaj čin komemoracije uveličala je pretsjedavajući Miss Edith Abbott svojom završnom riječi pričajući o značajnim doživljajima svojim u mnogim zemljama i mjestima gdje se sastajala u svrhe saradnje sa Dr Annie Besant.

Kako sedmoro krugova J. T. D. u Zagrebu održaje svoje redovne sastanke duž čitavu nedjelju, ovršili su svi redom pomen Dr Annie Besant, a tomu su se pridružili i ostali u drugim mjestima naše zemlje. Narednoga dana 21 septembra 1933 Krug Adyar-Besant« opomenuo se Pretsjednika Dr Annie Besant kao uzgajatelja istaknuvši uspomenu koju je upisala u album djevojčici što polazi školu u Benaru:

»Spoznaj Jedan Život u svemu,

i proučavaj najpomnije njegov izražaj, gdje te to najmanje privlači, time ćeš da pribaviš sebi onu osobinu koju najviše trebaš.«

Istoga je dana Krug Surya pripomenuo borbenu značajku Dr Annie Besant kojom je svemu svijetu prikazala jedinstveno osebujnu ličnost Jiddu Krishnamurtija.

Petkom vrši svoje sastanke krug »Sava« koji je 22 IX. u 19.15 iznio pogled na Dr Annie Besant kao bojovnika za — Mir, a E. Š., »Ezoterijska Škola« dotaknula je nazočnost svog »Vanjskog Pročelnika« da se njome ugodi sredina za nasljednika njenog, kolegu i sa-učenika B. C. W. Leadbeatera.

Krugu Krist za subotu i nedjelju 23 i 24 septembra pala je u dio povlastica da je za vrijeme njegovih sastanaka održavalo više braće i sestara u Glavnom Nastanu J. T. D. ceremonijske činove, dok je stigao odlični gost, Biskup John Cordes, pripadnik Austrijske Sekcije T. D. sa Ozlja, gdje je proboravio dvadesetak dana za odmor. Uz bezbroj gotovo razgovora sa prijateljima i zanimanicima u stvari Teozofije, održao je sedam obredskih činova i tri interna sastanka, a osim toga govorio je javno 10 septembra o temi: »Die Legende vom Verlorenen Sohne vom gnostischen Standpunkt«, 16 sept. »Mistik und Mythos in Goethe's Faust« te 24 septembra »Das Okkulte in Frau Dr Besant's Leben« nadovezavši naredni dan kao priredbu kruga »Sklad« namjenjenu krugu »Blavatsky« pod nazivom »Anrede der Loge Blavatsky.«

Oproštajno veče najvjernije je odrazilo muzičkim tačkama na klaviru (gđe. Mare Pirnat i gdice. Nevenke Šoštarić), na violini (g. Nikole Šoštarića) i pjevanjem (gdice Predragović), što za svoga brata i prijatelja ćuti J. T. D., koje je on prije osnutka njegova privio u svoju Sekciju pomažući snažno prvih sedmoro članova da razviju djelatnost oko širenja Teozofije u kraljevini Jugoslaviji.

Budući da će naredni broj »Teozofije« izaći kao »Knjiga Mira« kruga »Sava«, a iza toga broj Annie Besant«, J. T. D. donijeće iscrpnije o svemu radu svomu duž ove godine u zadnjem broju za šesto godište pružajući time prilike, da se br. Ivan Međja prikaže članovima, kao i javnosti nasljednikom dosadašnjem tajniku, pokojnoj sestri Valeriji Mayerhoffer, čijoj uspomeni sprema najdostojniji doprinos svojim tajničkim izvještajem.

»Teozofija izlazi 6 puta na godinu — Godišnja pretplata iznosi Dinara 42.— Vlasnik i izdavač: Jugoslavensko Teozofsko Društvo, Zagreb, Mesnička 7, III. kat. — Odgovorni urednik: Dipl. Ing. Božidar Prikril, Zagreb, Vinkovićeva ulica 9. — Tisak Zagrebačke Privredne Štamparije, Margaretska ulica 1. — Za tiskaru odgovara: Juraj Boranić, Mesnička ulica 49.